

Cinquanta notes per repensar els centres culturals

Published by [Interacció](#) [1] on 15/09/2014 - 09:56 | Last modification: 10/06/2026 - 08:03

Aquest no és un article convencional sobre centres culturals. Tampoc un manifest acabat. José Ramón Insa Alba reuneix cinquanta notes breus, disperses i deliberadament incompletes que funcionen com un quadern de preguntes sobre cultura, ciutat, ciutadania i polítiques públiques. Algunes són intuïcions, d'altres provocacions i algunes simplement hipòtesis en construcció. *Llegir-les avui resulta especialment interessant perquè moltes anticipen debats que encara continuen oberts: els comuns culturals, la mercantilització de la cultura, la governança dels equipaments o el paper dels centres culturals en la vida comunitària. Més que resumir-les, val la pena recórrer-les i deixar que les seves connexions emergeixin durant la lectura.* (n. de l'e., 2026)

Entre les cinquanta notes apareixen alguns temes recurrents. La crítica als models culturals orientats a la marca urbana, a les capitalitats culturals i a la cultura concebuda com un motor de creixement econòmic. La preocupació per l'expansió de les lògiques de mercat dins l'àmbit cultural i per la subordinació de les polítiques públiques a criteris de rendibilitat, competitivitat i consum.

També hi trobem una defensa persistent dels centres culturals com a espais de procés més que de programació, com a llocs de socialització, d'acció col·lectiva i de construcció de comunitat. Insa imagina els centres com a «acumuladors d'energia connectiva», com a infraestructures capaces de generar relacions, ciutadania i capacitat política més que no pas activitats o esdeveniments.

Una altra idea recurrent és la cultura entesa com a bé comú. L'autor qüestiona la identificació automàtica entre cultura pública i cultura compartida. Segons apunta, la cultura només esdevé realment comuna quan la ciutadania pot apropiarse'n, transformar-la i participar en la seva reproducció. En cas contrari, continua essent un bé administrat, encara que sigui de titularitat pública.

El text també apunta cap a altres qüestions que són presents en els debats culturals: la precarització del treball cultural, la gentrificació cultural, les limitacions de determinades formes de participació institucionalitzada, la desaparició de pràctiques culturals poc visibles o la necessitat de reconnectar cultura i acció política.

Els centres culturals poden entendre's com a espais de programació, però també com a infraestructures per construir relacions, comunitat i capacitat col·lectiva.

Les notes no desenvolupen aquestes qüestions de manera ordenada. Salten d'una idea a una altra, tornen sobre conceptes ja apuntats i obren noves línies de reflexió. Precisament per això mantenen una capacitat poc habitual per estimular preguntes més que no pas oferir respostes.

Potser la qüestió que travessa tot el document és si els centres culturals han d'actuar principalment com a contenidors d'activitats o com a infraestructures cíviques capaces de generar vida comunitària. Una pregunta que, més d'una dècada després, continua plenament vigent.

Referència

Insa Alba, J. R. (2014, 8 de setembre). *Algunas notas (dispersas, incompletas y a veces obsesivas) para pensar los centros más allá de la cultura oficial. Ya no tengo prisa.*

<https://yanotengoprisa.wordpress.com/2014/09/08/algunas-notas-dispersas-incompletas-y-a-veces/> [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: equipaments culturals

Tags: governança cultural

Tags: participació cultural

Tags: valor públic de la cultura

Tags: pensament cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2014/culturpunk%20>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://yanotengoprisa.wordpress.com/2014/09/08/algunas-notas-dispersas-incompletas-y-a-veces/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5294>